

Párhuzamok

Attilâ İlhan Sisler Bulvarı

Ködlepte út / A ködök körútja / A ködök körútján /
A köd-bulvár / A téli körúton / A ködsugárút

**Az Országos Idegennyelvű Könyvtár
19. műfordítás-pályázatának válogatott alkotásai**

Az Országos Idegennyelvű Könyvtár 2024. évi műfordítás-pályázatára **Attilâ İlhan** török író, költő *Sisler Bulvarı* című versének magyar fordítását várta a zsűri. Összesen 34, jeligével ellátott pályamű érkezett. A bírálóbizottság (Vörös István költő, műfordító, a zsűri elnöke, Pál Laura műfordító és Nemes Krisztián szerkesztő, műfordító) szeptember 5-i ülésén három díjat és egy különdíjat ítelt oda. Az I. díj nem került kiosztásra, a II. díjat **Buzai Melinda** és **Mohai Szilvia**, a III. díjat **Rédai Gábor** kapta. A Magyar Fordítóház Alapítvány által felajánlott különdíjat, az egy hét ott-tartózkodást az alapítvány balatonfüredi fordítóházában **Szilasi Katalinnak** ítélte a zsűri.

Buzai Melinda fordítása (II. díj)	11
Mohai Szilvia fordítása (II. díj)	13
Rédai Gábor fordítása (III. díj)	15
Szilasi Katalin fordítása (a Magyar Fordítóház Alapítvány különdíja)	17
Zümrüt Öles fordítása	20
Aggie Hold fordítása	22
Kartali Zsuzsanna fordítása	24
Átiratok, szabadversek	
Olajkár Hanna fordítása	26
Dudás Éva fordítása	28
Borbély Cintia fordítása	30
Jakabffy Éva Zoé fordítása	32

A pályázat támogatói

naputonline.hu

Cédrus Művészeti Alapítvány

A ködös bulváron

A 2024-es műfordítás-pályázat értékelése

Attilâ İlhan török költő *Sisler Bulvarı* c. poémájának fordítása volt idén a feladat. A török költészet kívül esik az európai irodalom hagyományán, bár a 20. században létrejövő, valóban világirodalmi léptékű világirodalom nem nélkülözheti ezt a költészetet sem, még sincs könnyű dolga az európai kultúrában felnőtt fordítónak, mert annyiféle finom és nagy léptékű eltérés található a két költői jelrendszer között. A magyar költészet prozódiaja ugyan egyedülálló az indoeurópai nyelvek által biztosított lehetőségekhez képest, de ezeket az eltéréseket megtanultuk elfedni vagy ignorálni, a törökkel kapcsolatos problémák kezelésére viszont nem annyira van módszer. Persze más lenne a helyzet, ha a költészet expanzióban lenne, akkor ez a lendület szinte magától átugrana a kulturális szakadék fölött.

Nem volt ilyen lendület, ami segíthette volna fordítóinkat, így valóban egy ködös bulváron bolyongtak, sok részeredményt elérve és ugyanannyiszor vagy többször kudarcot vallva. A versfordítás nehéz és hálátlan művészet, épp ezért érdemes művelni. Néha olyan titkok határára juthat el a figyelmes fordító, ahová maga a költő is csak messziről mutogat.

De ahhoz előbb a vers titkait kell felismerni.

Egy versfordítónak kell tudni, mi az, hogy jó vers. Nem meghatározásra van szükség, hanem ráismerni az összetett metaforarendszer és a zagvaság közötti különbségre. Ezt minden egyes lefordítandó vers esetében csak úgy érheti el, ha víziója támad a versről. A vers lényegéről, létről vallott tapasztalatairól. És a fordító akkor meg tudja csinálni, hogy a szavak szintjén minél inkább távol tartsa magát a szövegtől. Nem a saját szavait kell keresnie, hanem a költőéit, azon a nyelven, amelyen ő (többnyire) nem tud, de versével szívesen megszólalna. A költőnk neve Attila (Attilâ), jellegzetes magyar név, gondoljuk, tehát annál inkább kötelességünk a verseit magyarra tenni, mert a szövegek alighanem maguk is szeretnék ezt. Ez a vers jellegzetesen isztambuli alkotás, annak a világvárosnak a hangulatait idézi (vagy formálja). És a mediterráneum világában bolyong, még Casablancáig is eljut. Ami viszont nem igazán magyar horizont. Honnan vegye a költői hangot ehhez a szöveghez a fordító? Magyar versben az se szokás, hogy csak úgy lelövik a lírai alanyt. Ennek a szövegnek a fantáziáiban kétszer is golyó találja el, egyszer eléggé részletezve is láthatjuk a jelenetet. A másik esetben börtönbe kerül, és szökés közben éri a halál. A mi költőink (Attiláink) csak ülnek csillámló sziklafalon vagy épp a Duna-parton, esetleg egy őszi borospince előtt, mint Babits, vagy cigarettáznak hajnalban az ablakukban, mint Kosztolányi, és figyelnek. Látnak aztán olyan dolgokat... Persze a fiatal József Attilánál vadabb dolgok is akadnak. A fordítóknak lehetett volna Ady felé is keresgélni, ő a kompország költője, Kelet és Nyugat között utazik, és a magyar ugaron is ismerős ez a novemberi kód (vö. *Az eltévedt lovas*).

Fordítóink többnyire megálltak a szöveg lefordításának bajos feladatánál, nem töprengtek el azon, hogy mi ez a szöveg, ki írta, miért írta, minek kell nekünk azt elolvasnunk, és ha az elolvasásában segítséget ad a fordító, mik

azok a zenei és strukturális erények, melyek az aromáját adják ennek a szó- és mondategyüttesnek. Ha nincs meg az összkép, akkor szinte lehetetlen olyan fordítást készíteni, ahol minden megoldás megfelelő.

Megfelelő, vagyis olyan, ami átmegey a képzavar-, közhely-, érthetlenség- és zagyvaságpróban. Azért nem adtunk ki első díjat, mert egy olyan verset se találtunk, amiben ne lett volna kisebb vagy nagyobb szépséghiba, mely már ezt megakadályozza. Ugyan nem csak egyetlen jó megoldás van, számtalan lehetséges megoldás akad, de a megoldások mindegyike mégsem alkalmas. Ezek a megoldások többnyire nem is megoldások voltak, hanem félmegoldások, probléma-észre-sem-vevések. Nem kell a bíráló olvasónak minden megoldással egyetértenie, ha a fordításból árad a hit, hogy ez most el van kapva, ennek a szövegnek az olvasója jobban értheti a verset, mintha az eredetivel birkózna. Ez a hit nem volt meg, ami persze dicséretes, mert másokban néha olyankor is megvan, amikor az eredmény ezt nem igazolja vissza. A múltól, teljesítménytől független zsenitudat kísértése nem érintette meg fordítóinkat, egyébként erre a verstől se kaptak volna ösztönzést, a költő ilyen értelemben szerény, nem a világmegértés csúcsain keresi a helyét, hanem a Boszporusz partján, lehetséges társadalmi és magánéleti magatartásokat jár körül. Ennek a vágáns, akár rock and roll oldalát sem fedezték fel a fordítók, csak birkóztak egy nehéz szöveggel, és tény, hogy, díjazottjaink főleg, de közlésre elfogadott többi fordítónk is, sok esetben remek megoldásokat találtak.

Nehezen volt meg a forma. Ez a litániás beszéd a szent könyvektől Adyig, Nagy László hosszúverseiig sok helyen megtalálható lett volna. Sokan meg se próbálkoztak a forma megteremtésével. De a forma világnézet, ahogy Lukács György fogalmazta egy korai esszéjében, a forma elhagyása a szerző világnézetének elvitatása, tehát eleve átköltés. Az így vagy másképp átköltésnek minősülő szövegekből is választottunk olyanokat, ahol a vers mégis meg tudott mutatkozni, néha épp az ilyen irányú hűtlenség miatt.

A ragrím, önrím is csak ritmikail felvezetés után működhet, az eredeti vers melankolikus énekét még a jobb szövegekben is alig-alig hallottuk vissza. Ennek ellenére köszönet illeti a vele és átköltőket, mert megpróbálkoztak a lehetetlennel. Igen ám, de azt úgy kell, hogy a lehetetlent sok lehetséges részfeladatra bontom, és addig megyek, amíg a végére vagy egy lehetetlen részfeladatig nem érek. Akkor azt megint részeire bontom. Mindez nyilvánvalóan sok időt igényel, sok olyan időt, amelyet szavak keresgélésére és cseréjére fordítok, újraolvasásra és újraírásra. A szöveg sose akkor van kész, ha először a végére értem. Akkor sincs, ha tizedszer. A műfordítást csak félbe lehet hagyni. De vigyázni kell, hogy mikor.

Vörös István

Eligazodni a hagyományban

Attilâ İlhan *Sisler Bulvarı* című versének fordításairól

Orhan Pamuk *Hó* című regényének főhőse, a költő Ka a könyv elején alkotói válságban van: jó ideje nem megy neki a versírás. Amikor aztán elutazik a kelet-törökországi Kars városába, a szünni nem akaró hőesésben egyszerre megszállja az ihlet, és egyik verse születik a másik után. S nem csupán kipatannak a fejből ezek a költemények, de a történet végére mágikus módon egy hópelyhet formáló ciklusba rendeződnek. A regény elbeszélője szeret elidőzni ezeknél a verseknél, megismerjük a címüket, olykor a hangulatukat, egy-egy szóképüket – de soha, egyetlenegyszer sem olvashatunk belőlük egy árva sort sem. Miközben fordítottam a Pamuk-regényt, gyakran elgondolkodtam rajta, vajon e leírások alapján rekonstruálhatók lennének-e ezek a versek, vajon meg tudná-e írni őket valaki Ka stílusában. Olykor az a gondolatom támadt, hogy Ka „láthatatlan” versei egy fikatív tér és idő foglyai ugyan, kellő beleérzéssel mégis le lehetne jegyezni ezeket a költeményeket.

Valami hasonlót éreztem az Országos Idegennyelvű Könyvtár 2024-es műfordító-pályázatára beérkező munkák olvasásakor, azzal a nem elhanyagolható különbséggel, hogy itt egy létező műalkotásnak, Attilâ İlhan *Sisler Bulvarı* című versének eszményi magyar átültetésére vártam. Sajnos hiába. Úgy tűnik, a vers nem adta könnyen magát, és végül is zárva maradt a fordítók próbálkozásai előtt.

Pedig azt hiszem, még a nyersfordítás alapján is rá lehetett lelni azokra a mankókra, amelyek segíthettek volna elvezetni az ideális stílushoz, hanghoz és formához – arról nem is beszélve, hogy kivételes módon még egy hangfelvétel is a pályázók rendelkezésére állt, amelyen maga a költő olvassa föl sodró lendületű poémáját.

Miféle „mankókra” gondolok itt? Mindenekelőtt a vershelyzetre, amely rögvest számos asszociatív teret nyithatott volna a magyar költészeti hagyomány felé. Lírai alanyunk egy ködös sugárúton vagy körúton jár, amelynek antropomorfizált környezete sokat elárul belső rezdüléseiről; az utca, amelyen lépdel, vízióinak és látomásainak színhelye lesz, hogy aztán a vers végére összetett allegóriává váljon, olyasfajta metonimikus térré, ahol múlt és jelen, képzelet és valóság szorosan összekapcsolódik. Mindez könnyen megidézhetette volna Tóth Árpád *Körúti hajnalát*, Kosztolányi Üllői úti fáit vagy akár Ady őszi Párizsát – hogy csak a legevidensebb példáknál maradjunk –, s velük együtt a magyar klasszikus modernség egész gazdag költészeti hagyományát. Az igazsághoz persze hozzátartozik, hogy nem egy pályamunkában bukkantak föl Ady- és Kosztolányi-reminiszcenciák, ezek azonban rendszerint nem illeszkedtek egy nagyobb ívű, egységes formanyelvbe.

Talán kevésbé volt ismert a pályázók előtt, hogy a magyarhoz hasonlóan a modern török líra is Párizsban fogant: a 19. század második felében élt romantikus-nacionalista Namık Kemalól kezdve a régi török irodalmi formákat a modernizmussal ötvöző Yahya Kemal on át az avantgárral és a politikummal egyaránt kacérkodó Nâzım Hikmetig a legnagyobb török költők szinte vala-

mennyien töltöttek több-kevesebb időt a francia fővárosban. Akárcsak Attilá İlhan – amint a versben szereplő, *Piros angyal* című szonzonra tett utalásból is kiderül. De kiderülhetett az olykor Éluard-t és Aragont idéző szaggatott, szürreális képsorokból, a politikai erőszak megidőzéséből vagy akár magából a versben beszélő lírai énből, a Walter Benjamin által halhatatlanná tett *flâneur* egyik kései alakváltozatából, aki Isztambultól Párizsig és Casablancáig a nagyvárosok utcáit rója.

Bőséges volt tehát az a költői hagyomány, amelyből a fordítók ihletet meríthettek volna. Amihez természetesen még hozzájön a török nyelv sajátos zeneisége, és azok az a jellegzetes motívumok (például a *müezzín* éneke, a *lodosz* vagy épp maga az isztambuli köd), amelyek egyéni ízt kölcsönöznek az említett (nyugat-)európai hagyománynak. A legtöbb kísérlet ennek ellenére láthatóan megelégedett ezzel a „törökös” jelleggel, és valamiféle archaizáló-orientalizáló stílusban próbálta meg magyarra ültetni a verset, vélhetően nem függetlenül attól, hogy a török verselésben – a nyelv jellegzetességeiből fakadóan – gyakoriak az ön- és ragrímek. Attilá İlhan versében sem a forma, sem a rímelés nem volt szigorúan kötött, ám végső soron talán éppen ez okozta a nehézséget: a sajátos lüktetés rekonstruálása helyett a pályamunkák rendre beleestek hol a kényszeres és rossz rímek, hol az archaikus ütemhangsúlyos verselés csapdájába.

Mindennek dacára mégis születtek szép és értékes alkotások. Nem volt közöttük az „eszményi” fordítás, amely a fent említett gazdag hagyománycsokrot összefogta volna, így az első díjat sem tudtuk odaítélni senkinek. Ám mindazok, akik e kiadványban helyet kaptak, szemmel láthatóan komoly munkát fektettek abba, hogy láthatóvá tegyék a „láthatatlant”. Köszönet érte.

Nemes Krisztián

Ködszurkálás

Az irodalmi fordítás folyamatos kompromisszumkeresés. Fokozottan igaz ez, ha versfordításról van szó. Attila İlhan költeményének fordítói nem voltak könnyű helyzetben. Kiváltképp azok a pályázók nem, akik csak a nyersfordítás alapján tudtak a vers magyarításán dolgozni, s így kellett megfejtetniük a török költő versnyelvét. Hiszen nemcsak a nyersfordítás „berímelése” volt a feladat, hanem az eredeti tónus, vershang, aura újjáteremtése magyar nyelven. Az ideális eset persze az, ha kettős – jelesül török és magyar – nyelvi megvilágításban látni egyszerre a verset, a forrásnyelv ismeretének hiányában azonban rendre a képzeletnek, sőt ihletnek kell kitöltenie a szabad teret. Ahogy Tózsér Árpád fogalmazott: „A nyersfordításból dolgozó műfordító nem egyszerűen a gobelin mögött, hanem egyenesen a fal mögött áll.

Ő aztán csakugyan hatványozottan az ihletére van utalva. Az eredeti szöveg esztétikai kiterjedéseiről csak sejtelmek, illetve közvetett információk lehetnek...”

Mindig izgalmas folyamat ennek a „gobelinnek” a megteremtése, ahogy a fordító „veszi a lapot”, és újraalkotja a szöveget a célnyelven, lehetőség szerint az eredeti hatásfokon.

A magyar nyelv hajlékonysága pedig különösen kedvez a nehezebb feladatok megoldásának is egy versben.

Ugyanakkor fordítás közben a szöveget nemcsak érteni, de érezni is kell; a zeneiségét, hangulatát stb. Jelen esetben ebben kétségkívül segítséget jelentett, hogy a költő saját előadásában meghallgatható volt a vers. Ami talán jó kiindulópont lehetett (volna) ahhoz, hogy a fordító elkapja a fonalat, és ráérezzen a költő világára. Rába György szavaival: „A jó műfordítás nem akkor indul el a maga útjára, amikor az első fordulatot lefordítja az ember, hanem amikor megismerkedik annak a költőnek a világával. Amikor tudja, hogy mit akar, mit miért csinál az a költő.”

Az értékelés során bizonyos mértékig tekintetbe kellett venni a formahűséget, ami a magyar versfordítási hagyomány egyik sajátossága. S noha sok izgalmas, eredeti részmegoldás született, az átgondolt fordítói koncepciók hiányában ritkán sikerült a teljes versen át végigvinni az elején nemegyszer jól eltalált magyar vershangot. Így aztán – hiába, hogy nem kellett gordiuszi csomókat kibogozni a versben – a magyarra való átültetés során hullámzó színvonalú versszakok születtek, nemritkán egy-egy rosszul összerakott sor, olykor csak egy szerencsétlenül megválasztott szó volt az a buktató, melyen a vers sajnálatos módon menthetetlenül megbicsaklott.

Alkalmassint a magyar fordításkultúra virtuozitáskultusza is közrejátszott abban, hogy a lapos, léha, odamaszatolt megoldások helyett gyakoribbak voltak az erőltetett „bravúrok”, a felesleges „cifrázások.” Nemegyszer sikerült a szöveget jóval díszesebbre formálni az eredetinél, még ott is, ahol a török szöveg sokkal dísztelenebb, szikárabb stílusjegyekkel bírt, ezáltal pedig az erőltetett „költőiségre” való törekvés áldozatául esett a vers. Ebből fakadóan sokszor a költemény eredeti stílusától, tónusától teljesen idegen hangok is belekondultak a szövegbe. Véleményem szerint mindez megint csak – a versfordítással

kapcsolatos elméleti háttér hiánya mellett – a szerzői szándék felmérésnek a hiányára vezethető vissza.

S végül legyünk méltányosak, hiszen – Tózsér Árpád találó kifejezésével – „a műfordításban minden hibácska sánta kutya, amit nagyon könnyen utol lehet érní”.

A fordítóknak olykor sikerült jó kompromisszumokat kötni, ügyesen elkerülve, hogy a vers önnön paródiájává váljon. És bár szép számmal születtek kvázi átdolgozások, összességében mégis elmondható, hogy sokszor megcsillantak a sorok között a műfordítói erények, így a pályázók nagy részének érdemes volna folytatnia az irodalmi fordítással való kísérletezést.

Pál Laura

Attilâ İlhan
Sisler Bulvarı

elinin arkasında güneş duruyordu a
aylardan kasımdı üşüyorduk a
ağacın biri bulvarda ölüyordu a
şehrin camları kaygısız gülüyordu a
her köşe başında öpüşüyorduk a

sisler bulvarı'na akşam çökmüştü b
omuzlarımıza çoktan çökmüştü b
kesik birer kol gibi yalnızdık c
dağlarda ateşler yanmıyordu d
deniz fenerleri sönmüştü b
birbirimizin gözlerini arıyorduk d

sisler bulvarı'nda seni kaybettim e
sokak lambaları öksürüyordu f
yukarıda bulutlar yürüyordu f
terkedilmiş bir çocuk gibiydim e
dokunsanız ağlayacaktım e
yenikapı'da bir tren vardı g

sisler bulvarı'nda öleceğim h
sol kasığımdan vuracaklar i
bulvar durağında düşeceğim h
gözlüklerim kırılacaklar i
sen rüyasını göreceksin j
çılgık çılgığa uyanacaksın j
sabah kapını çalacaklar i
elinden tutup getirecekler i
beni görünce taş kesileceksin j
ağlamayacaksın! ağlamayacaksın! j

sisler bulvarı'ndan geçtim sırlıslıklamdı k
ıslak kaldırımlar parlıyordu l
durup dururken gözlerim dalıyordu l
bir bardak şarabda kayboluyordum l
gece bekçilerine saati soruyordum l
evime gitmekten korkuyordum l
sisler boğazıma sarılmışlardı k

bir gemi beni afrika'ya götürecektir m
ismi bilmiyorum ne olacak m
kazablanka'da bir gün kalacağım n

sisler bulvarını hatırlayacağım n
kırmızı melek şarkısından bir satır o
lodos'tan bir satır yağmur'dan iki p
senin kirpiklerinden bir satır o
simsiyah bir satır hatırlayacağım n
seni hatırlatanın çenesini kıracağım n
limanda vapur uğuldayacak m

sisler bulvarı bir gece haykırmıştı r
ağaçları yatıyordu yoksuldu s
bütün yaprakları sararmıştı r
bütün bir sonbahar ağlamıştı r
ağlayan sanki istanbul'du s
öl desen belki ölecektim t
içimde biber gibi bir kahır o
bütün şiirlerimi yakacaktım t
yalnızlık bana dokunuyordu s

eğer sisler bulvarı olmasa a
eğer bu şehirde bu bulvar olmasa a
sabah ezanında yağmur yağmasa a
şüphesiz bir delilik yapardım b
hiç kimse beni anlayamazdı c
on beş sene hüküm giyerdim b
dördüncü yılında kaçardım b
belki kaçarken vururlardı c

sisler bulvarı'ndan geçmediğim gün d
sisler bulvarı öksüz ben öksüzüm d
yağmurun altında yalnızım d
ağzım elim yüzüm ıslanıyor e
tren düdükları iç içe giriyorlar f
aklımı fikrimi çeliyorlar f
aksaray'da ışıklar yanıyor e
sisler bulvarı ayaklanıyor e
artık kalbimi susturamıyorum g

Attilâ İlhan
Ködlepte út

Buzai Melinda fordítása (II. díj)

a nap a kézfejeden nyugodott
dideregtünk, november volt
az út mentén egy fa haldoklott
gondtalanul nevettek az ablakok
ajkunk minden sarkon összeforrt

leszállt az est a Ködlepte útra
vállunkat már régóta nyomta
mint egy-egy levágott kart, körbezárt a magány
a hegyekben a tüzek kihunytak régen
a világítótoronyok sötétbe borultak
kerestük a fényt egymás szemében

a Ködlepte úton elvesztettelek
köhécseltek az utcai lámpák
felettünk a felhők útjukat járták
akár egy elhagyott kisgyermek
sírva fakadnék, ha megérintenek
Yenikapı'ban egy vonat állt

utolér a vég a Ködlepte úton
bal lágyéktájt meglőnek
a megállóban összerogyom
szemüvegem darabjai szanaszét hevernek
álmodban a kép felvillan
zihálva-sikoltva felriadsz
korán reggel csengetnek
karon fognak, hozzám vezetnek
amint meglátsz kővé válsz, nem moccansz
nem sírhatsz! nem sírhatsz!

csuromvíz volt a Ködlepte út
a nedves macskakövek fénylettek
üresen a semmibe révedtem
egy pohár borban elvesztem
az éjjeli őről az időt kérdeztem
de hazamenni féltem
a köd a torkomra szorult

hajóra szállok, Afrikába megyek
a nevét sem tudom, s ha tudnám is, minék
Casablancában töltök egy napot
a Ködlepte útra gondolok
egy sorra a piros angyalból
egyre a lodoszból és kettőre az esőből
egyre a szempilláidból
egy koromfekete sorra gondolok
aki rád emlékeztet, annak bemosok
a kikötőben hajókürtök zengenek

a Ködlepte út egy éjjel felsikoltott
fái elfeküdtek, nem maradt semmije
minden levele sárgállott
az ősz keserűn zokogott
mintha Isztambul könnyezne
ha azt monddod, halj meg, meghaltam volna
belül mint a bors, mar a fájdalom
minden versem elégettem volna
magába zárt a magány engem

ha a Ködlepte út nem lenne
ha e városban ez az út nem létezne
ha a reggeli ezán alatt az eső nem esne
biztosan őrülséget csináltam volna
nem értett volna meg senki igazán
tizenöt évre lecsuktak volna
csakhamar megszöktem volna
üldözés közben lelőttek volna tán

aznap, mikor nem arra megyek
árva a Ködlepte út, én is árva leszek
magányosan ázom az esőben
áztatja arcomat, kezemet, számat
a vonatfüttyök egymásba fonódnak
szinte megbolondítanak
Aksaray-ban fény támad
a Ködlepte út fellázad
nem tudom elhallgattatni a szívem

Attilâ İlhan
A ködök körútja

Mohai Szilvia fordítása (II. dïj)

kezed kitakarta a nap sugarát
a novemberi fagy belénk ette magát
a körúton egy fa félig sírba szállt
de a városi kirakatok kikacagták a halált
s ajkam minden sarkon a tiedre talált

a ködök körútján egyszer csak este lett
ahogyan a szívünkre is ráesteledett
elárvultunk, akár egy levágott kar
kialudt a hegyi tüzek lángja
a világítótorony fénye elveszett
s mi sem néztünk többet egymásra

a ködök körútján elveszítettelek
az utcai lámpák fel-felköhögtek
az égen a felhők tovagörögtek
én meg akár egy elhagyott gyerek
elsírom magam, ha megérintenek
az a vonat ott, yenikapínál

a ködök körútján egy nap meghalok
a bal lágyékomat éri a lövés
a körúti megállóban a földre zuhanok
a szemüvegemen ezernyi repedés
álmodban mindent előre megsejtesz
s erre sikollyal ajkadon felrettenesz
reggel az ajtódon nem szűnő dörömbölés
kézen fognak, idehoznak, és
amint megpillantasz, kővé dermedsz
de könnyet nem ejtesz! könnyet nem ejtesz!

a ködök körútján sétáltam a tócsák között
a nedves aszfalton megcsillantak a fények
a szemem egyszer csak a távolba révedt
egy pohár borban kerestem menedéket
az éjjeliőröktől kérdeztem, hány óra, el ne késsek
rettegtem attól, hogy hazatérjek
a fojtogató köd a torkomba költözött

egy hajó afrikába megy velem
a nevét ma még nem ismerem
egy napra casablancába tévedek
s a ködök körútjára visszarévedek
és egy sorra a piros angyal dalából
a déli szélből egyre, az esőből kettőre
meg egy sorra a te szempilládból
arra az éjfekete sorra visszarévedek
csontját töröm annak, ki felidézi emlékedet
a kikötőben egy gőzhajó bűg csendesen

egy éjjel a ködök körútjából egy sikoly kiszakadt
elfeküdtek a fái, nem volt már semmije sem
csak a sárga levelek, mása sem maradt
bánatában az ősz sírva fakadt
mintha isztambul zokogott volna ily keservesen
ha halálom kellett volna, hát odaadom
a fájdalom úgy mar itt bent, akár a bors
minden versemet tűzbe dobom
a magány végigsöpört a lelkemen

ha a ködök körútja nem lenne
ha e körút e városban nem lenne
ha az eső reggel, az ezán alatt nem esne
biztosan teszek valami örültséget
amit senki sem ért
tizenöt évre elítélnék
megszököm, nem töltöm le a negyedik évet
és szökés közben ér a golyó általi vég

aznap, amikor nem megyek végig rajta
elárvulok én, és elárvul a ködök körútja
egyedül állok az esőben
a cseppek mossák a szám, kezem, arcom, amit érnek
a vonatok kánonban fütyülnek
az agyamra mázsás súlyok ülnek
aksarayban felgyulladnak a fények
a ködök körútja felébred
a szívem többé nem csitul

Attilâ İlhan
A ködök körútja

Rédai Gábor fordítása (III. díj)

kezed mögül bágyadt mosolyt dobott a nap
s didergős novemberi szél szaladt
a körút haldokló fája alatt
fényes ablakokból könnyű kacaj fakadt
minden utcasarkon megcsókoltalak
ködök körútjára est homálya hullt
vállainkon sötéten sajdult a múlt
mint egy levágott kar csüngött a magány
tűzek lobogása hegyeken nem látszott
a világítótornyok fénye kihuny
s csak egymás szemében kerestük a lángot
ködök körútján jaj elveszítettelek
sápadt utcai lámpák köhögtek
fent lusta felhők sündörögtek
állók riadtan mint elhagyott kisgyerek
sírva fakadnék hacsak megérintenek
vonat zakatol yenikapin át
ködök körútján már vár a halál
egy megállóban a földre esem
bal lágyékomba golyó talál
szilánkokra robban szemüvegem
mindezt majd látod álmodban
sikoltva riadsz fel nyomban
ajtódon reggel kopogás csendesen
elvezetnek hozzám kedvesen
döbbsen nézel mint fekszem romokban
nem sírsz! nem sírsz! csak a szíved dobban
mentem a ködök csuromvíz körútján
a járdák nedvesen fénylettek
szemeim messzi távolba révedtek
vágyaim bíbor bor örvényébe vesztek
szólt egy éjjeli őr bizony későre jár
félve mentem haza ahol a semmi vár
ködkígyók fonódtak kiszáradt torkomra
afrikába visz majd nevesincs nagy hajó
nevesincs partokon pihenni volna jó
tán eljutnék egy napra casablancára
s visszaemlékeznék ködök körútjára
egy sorra a piros angyal dalából

két sorra záporból egyre forró szélből
egy sorra meg a sötét szempilládból
visszaemlékszem majd egy éjfélete sorra
állát töröm annak ki neved kimondja
hajómotor mordul a kikötő vizéről
ködök körútja sikoltott egy éjjel
megdőlt fák könnyeztek sárgult leveleket
nincstelen csavargó dacolva a széllel
zokogott az ősz széttárt tenyérrel
isztambul sírása áztatott tereket
ha azt mondd halj meg úgy tán meg is halok
úgy mar a fájdalom belül mint a bors
tán tűzbe dobtam volna minden versemet
a magány lidérce fojtogatott
ha ködök körútja sehol se lenne
ha nincs ez a város és e bulvár benne
ha müezzín alatt az eső nem verne
úgy vad tetre hajtott volna vad indulat
és senki se értene miért mi úton
s a törvény tán tizenöt évre becsukat
pár év múlva megszököm pribék üldöz kutat
hátrólól lőnek le s előre bukom
ködök körútjáról ha távol maradok
elárvul a körút s én is árva vagyok
esőkopogásban céltalan baktatok
arcomon kezemen csöppnyi víztündérek
vonatsípoknak sikongó kánonja
bolygó gondolatom magára vonja
aksarayban kigyúlnak a fények
ködök körútján föltámad az ének
s már nem tud elcsitulni harsogó szívem

Attilâ İlhan

A ködök körútján

Szilasi Katalin fordítása

(a Magyar Fordítók Ház Alapítvány különdija)

kezed mögé hanyatlott
a pislá, novemberi nap, hideg volt,
fáztunk, a körúton egy fa haldokolt.
a városban már kacarásztak a kirakatok,
s mi csókolóztunk minden eldugott
utcasarkon.

a ködök körútját befedte az este,
-nekünk a sötét már régóta a vállunkon ült –
a hegyekben kialudtak a tüzek,
és nem látszott már a világítótornyok fénye,
félkarú magányunk
a másikunk szemét kereste.

elveszítettelek a ködök körútján,
utcalámpák köhécseltek csak
az egykedvűen sétáló felhők alatt,
kisgyerek lettem, árva,
ki egy érintéstől is sírva fakad –
yanikopinál vesztegelt egy vonat.

meg fogok halni a ködök körútján,
meglőnek majd a lágyékomon,
a körúti megállóban összeesem,
eltörik a szemüvegem.

te fölriadsz álmodból sikoltva,
és reggel majd ajtódon kopognak,
és kézen fogva hozzám hoznak,
és mikor meglátsz,
kővé dermedten állsz,
nem fogsz sírni,
nem fogsz sírni.

átmentem a ködök körútján,
a járda csuromvizesen ragyogott,
hirtelen a távolba meredtem –
egy pohár borba belefeledkeztem.
az éjjeliőröktől kérdeztem,
hány óra van?
féltem egymagam hazamenni a körúton,
ködök fojtogatták a torkom.

majd elvisz egy hajó afrikába,
a nevét nem tudom,
egy napra elmegyek casablancába,
és ott eszembe jut a ködök körútja,
és eszembe jut egy sor a piros angyal énekéből
és egy sor a lodoszból
és két sor az esőről
és egy éjfékete sor a szempilládról.

állkapcsát töröm annak, ki bennem
téged felidéz.
hajó hangja morajlik a kikötőben –

egy éjjel a ködök körútja felsikoltott,
nincstelenné lett,
fái májbajos levelek között feküdtek,
az ősz zokogott,
mintha isztambul sírt volna.

ha azt mondtad volna,
hogy haljak meg,
talán meghaltam volna,
bensőmet fájdalom marta,
mintha erős fűszert nyeltem volna,
minden versemet tűzbe vetettem volna.

a magány betege lettem.
ha nem lenne a ködök körútja,
ha nem lenne a városnak körútja,
ha nem esne eső a reggeli ezánban,
holtbiztos, hogy örültséget csináltam volna.

meg senki sem értett volna,
tizenöt évre ítélték volna,
a negyedik évben megszöktem volna,
szökés közben talán lelőttek volna.

van olyan nap, hogy nem megyek végig
a ködök körútján,
olyankor árva a ködök körútja,
olyankor én is árva vagyok.

magam vagyok,
ázik az esőben az arcom, a szám, a kezem,
a vonatfüttyök összeadódnak,
elvonják a figyelmem.
aksarayban kigyúlnak a fények,
ébred a ködök országútja,
és én már nem tudom többé
csitítani a szívem.

Attilâ İlhan
A ködök körútja

Zümrüt Öles fordítása

ujjaid között átsütött a nap
novembert írtunk fáztunk
az egyik fa a körúton haldoklott
gondtalanul nevettek a kirakatok
minden egyes sarkon csokolóztunk

rászállt az est a ködök körútjára
már rég rászállt a vállainkra
magányosak voltunk mint két levágott kar
a hegyekben kihunytak a tüzek
a világítótornyok kialudtak
egymás tekintetét kerestük

elveszítettelek a ködök körútján
az utcalámpák köhögtek
fent felhők ógyelegek
olyan voltam mint egy elhagyott gyerek
aki mindentől megremeg
volt egy vonat a yenikapinál

a ködök körútján esek el
meglőnek a bal ágyékomnál
a körút megállónál vérzek el
a szemüvegem eltörik
te majd megálmodod
sikolyok közt ébredsz fel
reggel bekopognak hozzád
kézen fogva hozzám hoznak
kővé dermedsz amint meglátsz
nem sírsz! nem sírsz!

a ködök csuromvizes körútján végigmentem
csillogtak a nedves járdák
el-elrévedtem
egy pohár borban elvesztem
az éjszakai öröktől az időt kérdeztem
hazamenni féltem
a ködök a torkom köré tekeredtek

egy hajó afrikába elvisz engem
nem tudom mi lesz a neve
casablancában töltök egy éjszakát
emlékezni fogok a ködök körútjára
egy sorra a *piros angyalból*¹
egy sorra a *lodoszról*² kettőre az esőről
egy sorra a szempilládról
emlékezni fogok egy koromfekete sorra
aki rád emlékeztet eltöröm az állkapcsát
egy hajó bűg majd a kikötőben

egy éjjel a ködök körútja feljajdult
a fáí aludtak ágrólszakadtak
minden levele elsárgult
egy egész ősz könnybe borult
mintha isztambul sírna
ha azt mondod haljak meg talán meghaltam volna
átkozottul mar belül a fájdalom
majdnem elégettem minden versemet
megviselt a magány

ha a ködök körútja nem lenne
ha ez a körút e városban nem lenne
ha a hajnali műezzin szavára az eső nem esne
senki sem értett volna meg
tizenöt évre ítélték volna
a negyedik évben megszöktem volna
talán szökés közben lelőttek volna

aznap mikor a ködök körútján nem megyek át
a ködök körútja is árva meg én is
az eső alatt egyedül vagyok
a szám a kezem az arcom ázik
a vonatsípok egymásba fonódnak
a gondolataimba kúsznak
aksaray lassan felfénylik
a ködök körútja ébredszik
a szívem már nem tudom elnémítani

¹ A költő elmondása szerint a *Piros angyal* (*L'ange rouge*) című, egy párizsi moziban látott francia film egyik sanzonjára utal.

² Lodosz: nemritkán heves főfájást okozó meleg, déli szél.

Attilâ İlhan
Ködök körútján

Aggie Hold fordítása

kezed mögött derengett fel a nap
november volt fáztunk az ég alatt
a körúton egy fa épp haldokolt
a város száz kirakata dalolt
csókunk jelölt ki utcasarkokat

·
ködök körútjára az est leszállt
ahogy előtte vállunkra talált
többől levágott árva fél karok
nem égtek fönt a hegyekben tüzek
sötét oltotta tenger fároszát
egymás szemében kerestünk tüzet

·
ködök körútján elvesztettelek
lent betegen pislácoltak a lámpák
ott fent a felhők útjuk' föl-le járták
olyan voltam mint elhagyott gyerek
ki egy érintéstől már pityereg
és yenikapinál állt egy vonat

·
ködök körútján lesz hogy meghalok
bal lágyéktájon lőnek engemet
egy megállóban összeroskadok
szétzúzzák majd a szemüvegemet
s te álmaidban végignézed azt
felébredéskor sikoltva riadsz
s reggel akik az ajtódat verik
elhoznak hozzám kora estelig
meglátsz mint kő s fehérén mint viasz
és nem fogsz sírni! nem fogsz! nincs vigasz

·
ködök körútján átkeltem latyak
csuromvizes ragyogás volt a járdán
a távolba révedtem szinte báván
egy pohár borban elmerültem állván
a baktert kérdém: itt az idő tán már?
mert féltem hazamenni kint a járdán
a ködök fojtogatták torkomat

·

egy hajó elvisz afrikába engem
nevét nem tudom vagy csak elfeledtem
egy napot áldozok casablancára
ott gondolok majd ködök körútjára
egy sorra a rőt angyal énekéből
egy-két sorra fejfájós-esős szélből
egy sorra sűrű pillád függönyéről
egy sort is mormolok egy éjnél feketébbet
képét verem be annak aki felidéz téged

.
ködök körútja sikongott álló éjjel
kidőlt fáival mint vén nincstelen
minden levelük elsárgult lehullott
egy teljes őszön át a könnye is csak hullott
mintha sztambul sírna keservesen
ha kérted volna halj meg tán meghaltam volna
úgy szúr a fájdalom csíp éget mint a bors
ha kérted volna verseim mind elégettem volna
émelyítő ez a magány nekem

.
ködök körútja ha nem volna erre
ha nem létezne sehol városszerte
ha hajnali imára eső több nem felelne
valami szörnyűt tettem volna már
egy árva lélek meg nem értett volna
tizenöt évre ítélték volna bár
a negyedikben megszöktem volna már
s szökés közben talán lelőttek volna

.
mikor végig rajta többé nem mehetek
ködök körútja árva s én is árva leszek
egyedül vagyok az esővel fejem felett
ázik ruhám hajam arcom szám és kezem
egymásba fonódó vonatfüttyök hangjaitól
veszttem el az eszem
aksarayban felgyúlnak a fények
ködök körútja új életre éled
s nem bírom már tovább csitítani szívem

Attilâ İlhan
A köd-bulvár

Kartali Zsuzsanna fordítása

két tenyered a lenyugvó nap felé fordult
a november hidegen ránk mordult
egy körúti fa törzse utolsót csikordult
sok léha ablak üvegharangként kondult
szánk minden sarkon csókokba bolondult

éjfüst takarta be a körút ködét
korom amitől vállunk már rég sötét
volt-ölelésünk tőből amputált
bércek pásztortüzei kihunytak
nem leltük fároszok fénykörét
tekintetünk csápjai egymás felé nyúltak

te köddé váltál a ködös körúton
fuldokoltak mind a kandeláberek
egykedvűn vonultak fönt a fellegek
árvád lettem a körös ködúton
mimóزابimbó letört ágon
szerelvény állt yenikapiban

a köd-bulváron ér majd a halál
a golyó bal lágyékom tépi
összerogyok ahol minden megáll
ókulám az esés eltöri
halálom álmodban látod majd
múlásomra sikoltva ébredsz majd
reggel valaki ajtód veri
álmos valódat hozzám vezeti
látásomtól beléd dermed majd a jaj
se sírás se sóhaj! se sírás se sóhaj!

átszeltem a köd-bulvár csillogó vizeit
ázott járdák fényeibe léptem
felködlő tejutak kanyargását néztem
párás falú pohár borába vesztem
éjjelek jó óreitől az időt kérdeztem
száraz szobámba megtérni féltem
torkom markolták köd-alak kezei

az afrikai partokig meg se áll velem
egy hajó de nevét nem ismerem
casablancában megszállok egy napra
ott emlékezni vissza a köd-bulvárra
vöröslő film-angyal dalából egy sorra
lodosz-fújta dalra, esőnótákra
pilláid is itt kerülnek sorra
emlékszem éjfekete pillantásodra
ki bennem téged felidéz öklöm sújt állkapcsára
hajó zúg majd a partnál hirtelen

köd-bulvár rikoltott mint éji hegedű
fáinak sora a földből kifordult
halálba dőlt a sok holt levelű
az ősz telt szívvel zokogott velük
könnyekbe fojtotta isztambult
ha kérted volna én meghalok
kín éget mintha a toros bor forrna
ha akartad volna verset pusztítok
durva magánytól szívem kicsorbult

köd-bulvárom ha nem lenne nekem
ha nem lenne mindig itt a városnak sem
s a hús müezzinszó minden reggelen
hát örültséget követek el én
senki sem értett volna meg engem
tizenöt évet kapok ezért
ha megszököm a negyedikben
örgolyó üti át a testem

aznap mikor a köd-bulvárt elhagyom
út és utazó is magányos nagyon
egyedül ázom az aszfalton
semmi sem védi arcom, szám, kezem
vonatfütty felel más vonatok szavára
képtelen vagyok figyelni másra
fényruhát ölt az aksaray negyed
a köd-bulvár örökre ellebeg
hiába csitítom zajgó szívemet

Átiratok, szabadversek

Attilâ İlhan

A Ködök körútja

Olajkár Hanna fordítása

Ujjaid közül napfény szivárog,
Szép, fázós november,
A körúton egy fa korhadoz.
Kírákatok fénye nevet ránk,
És én minden sarkon feléd csókért hajolok.

Leszállt az este a Ködök körútjára,
Vállainkra már rég leszállt,
Magányosan, mint egy fél kéz egymagában.
Kialudt a hegy-gyertyák lángja,
Kialudt a világítótornyok fénye,
Utolsó ragyogás csak a te szemed maradt.

Elveszítettelek a Ködök körútján,
Utolsó lélegzetük az utcai lámpák kiköhhögik,
Felhők bandukolnak az ég vándorútján,
És lelkem árván rí érintésükre,
Míg befut a vonat Yenikapinál.

Én is kilehelem lelkem a Ködök körútján.
Lányékomba lövés érkezik
És összeesek, míg a vonat rám vár.
Eltörik majd a szemüvegem,
Szemem helyette megkapod,
Zaklató álmodban újra láss.
Reggel valaki meglep,
Kézen fog és elvezet
Rámpillantva szíved megremeg,
De nem sírsz! Nem sírsz!

A Ködök körútján csoszogtam,
A vizes járda tükörfénye reszketett,
Míg én a távolba meredtem.
Elvesztem egy pohár borban,
És a kései éjjel ellenére
Sötétségtől félve hazatérve,
Nyakamat köd-kezek körbefonták.

Elvisz engem egy hajó Afrikába,
Ki tudja, mi fajta, milyen névre hallgat,
És kitesz Casablancában.
Ott egy napig csak emlékezem,
A Ködök körútjára, na meg a Piros Angyalra és a lodoszra,
Mindkettőből egy-egy sorra,
Kettőre az esőből,
Egy sorra a te szempilládból,
A hosszú, éjfélete fátyolból.
M megbánja majd, ki téged bennem meglátni vél,
És a kikötőben egy hajó moraja zúg majd.

Sikoltott egy éjjel a Ködök körútja,
Fái koldusokként feküdtek,
Lombkoronájuk, mint ősz fej, megfakult,
És zokogott az ősz,
Mintha Isztambul zokogna.
Ha ezt óhajtod, tán önszántamból megteszem,
Magamat verseimmal együtt a tűzbe vetem,
És magammal rántom a csúf, émelyítő magányt.

Ha nem lenne a Ködök körútja,
Ha nem lenne ez az út a városban,
Ha a reggeli ezánban nem esne az eső,
Bizonyára valami őrülséget cselekedtem volna,
És bolondnak tartottak volna,
Tizenöt év fogságra ítélték volna,
Én a negyedik évben megszöktem volna,
És szökés közben talán lelőttek volna.

Mikor nem járok többé a Ködök körútján,
Aznap elárvulunk mindketten.
Elárvulok az esőben,
Elmossa szám, kezem, arcom,
Egymásba mossa a vonatsípok hangjait,
Elmossa az eszemet is.
De Aksarayban felgyulladnak a fények,
Felkel a Ködök körútja,
És én sehogy sem tudom elnémítani a szívem.

Attilâ İlhan
A téli körúton

Dudás Éva fordítása

a téli nap fázós kezedre folyót rajzolt
a dermesztő hideg úzótt hajszott
egy körúti kis fa a vad széllel harcolt
boltok csillogó ablakán jégvirág nagy folt
két didergő szerelmes egymásba karolt

így mentünk a téli körúton csendben
vállad a vállamhoz ért néma rendben
két magányos alak téli torzó
kopár sötét hegyek a távolban
nem volt ott már más csak mi ketten
mint kik egymáséi lettek egy álomban

a téli körúton eltűntél végleg
az utcán a lámpák érted pislákolnak
az égen a felhők téged hiányoltak,
én mint egy gyerek síró és félszeg
mint aki rossz álomból ébred
vonatok sikolya elnémul

a téli körúton vérbe fagyva
majd rám lő egy suhanc részegen
és ott fekszem árván elhagyatva
mellettem eltört szemüvegem
s te álmodban látsz a téli körúton
sikolyod áthatol a falakon
bekopog hozzád egy idegen
s mikor meglátod sovány tetemem
fekszik mereven a hideg aszfalton
néma sírásod elnyeli házfal és beton!

a téli körúton valami úzótt hajszott
nedves járdákon csak botorkáltam
sűrű köd kavargott, csak magamat láttam,
egy pohár bor fölé hajlott vén hátam
eltűnt tér s idő egy kapuban megálltam
otthon gyáván várt a kihúlt ágyam
a sűrű köd torkomra kötelet rajzolt

egy névtelen hajó majd elvisz Afrikába
el innen egy másik szebb világba
Casablanca befogad egy-két napra
a távolból gondolok a téli körútra
onnan emlékszem egy régi bús sanzonra
az esőre mely a körutat koptatja
emlékszem milyen volt szemednek bársonya
emlékszem az égre néma csillagokra
de ki nevedet említi azzal kelek birokra
hajókürt hív késő hiába

az éjben sikoly a téli körúton
fák ágai reszkettek koldus szegényen
elsárgult levelek az úton
búcsúztak az ősztől sírva búsan
velük sírt a város setéten
érted még meg is haltam volna
a fájdalom lelkeket mardosta
versemet érted tűzbe dobtam volna
odalett már minden reményem

a téli körút szerencse ott volt
a nagyváros poklában süvített tombolt
a műezzin imájában engem korholt
már nem volt semmihez se kedvem
ott álltam magányos önsorsrontó
mint kit elítéltek egy perben
rácsok mögül szabadult lelkem
eltalált volna egy puszkagolyó

a téli körúton már nem járok kárhozva
magányos lettem magamat vádolva
imbolygok pedig nem vagyok részeg
az eső csak esik rám mint kit elátkoztak
vonatsíp hangjai siránkoznak
őrült dalai bús magányomnak
Aksarayban tompa fények égnek
a téli körúton már nem félek
szívemnek harangja még egyet kondul

Attilâ İlhan
A ködök körútja

Borbély Cintia fordítása

kezeden játszott a nap sugara
emlékszel hogy csípett a november fagya
a fákat belepte bús haláluk szaga
s vígan kacagó üzletek kirakata
előtt arcomon pihent csókod lenyomata

a ködök körútján már az este
vállainkon nyughelyét kereste
két magányos mint levágott kezek
hogy hegyekben nem honolt tüzek fénye
a világítótorony kedvünk nem leste
éheztünk egymás tekintetére

a ködök körútján elvesztettelek
megremegtek a félnék utcalámpák
s csak a fent andalgó felhők ha látták
mint elhagyott gyermek hogy rettenek
sírva hullajtva könnyem ha érintenek
Yenikapnál állt egy vonat

a ködök körútján fogok majd elesni
bal lágyéktájt megsebezve
a megállóban fogok a földre leesni
szemüvegem szilánkjain fekvé
s ahogy álmodban így látod testem
sikoltva felriadsz majd, lelkem
reggel kopogó hang ajtódon zengve
kézen fogva hoznak elembe
szoborrá válva nézed majd testem
ó, nem siratsz majd engem! nem siratsz majd engem!

a ködök körútján átkeltem csuromvíz
a nedves járda mintha tükörkép volna
a távolba révedve, gondolva
vesztem bele egy pohár borba
az éjjeliórtól kérdelem, hol jár az óra
visszamenni féltem otthonomba
torkomra forrt a ködös keseríz

Afrikába megyek majd a tengeren
egy nagy hajón most még egy ismeretlenen
Casablancán egy napot ha leszek
a ködök körútját idézi az emlékezet
a piros angyal énekének egy sorát
a lodoszból egy sort, az esőből kettőt
szempilláid csalóगतó szép sorát
s egy éjfékete sorra visszarévedek
jajj annak ki emlékeimben hozzád vezet
egy hajó morajlik a kikötőben csendesen

a ködök körútja sírt az éjszakába
szegény fáí elfeküdtek nincstelen
levelei mind barna okker sárga
az ősz köszönt így sírva fájva
akárha Isztambul zokogna kincstelen
ha kérted volna úgy tán meghalok
elviselve a fájdalek sorát
verseim égnének mint síró papírdarabok
rosszul érinti a magány mindenem

a ködök körútja vagy a
körút ó, ha nem volna vagy a
reggeli ezánban eső illata
őrültségbe vitt volna testem
senki nem értve miért is vétkezek
tizenötév börtön volna veszttem
négy év míg szökni lett volna merszem
s szökés közben ott temetkezek

a ködök körútján ha nem járok mégse
vele együtt jutok árva egykeségre
az orcám kezem testem egésze
ázik ahogy a magányba veszhetek
a vonatsípok hangjai a lármák
eszem mintha új pályára várnák
Aksaray fényei felébresztenek
a ködök körútja felkel, felkelek
szívem nem bírja el már némaságomat

Attilâ İlhan

A ködsugárút

Jakabffy Éva Zoé fordítása

a nap ott állt meg a kezed mögött
télelőn a hideg belénk költözött
sugárúton egy fa szedelőzködött
néhány kirakat még ökörködött
kacagta a két bolond szerelmes törököt

a ködsugárútra ráesteledett
bennünk addigra már úgylis este lett
mint két kar amely nem ered sehonnán
kettős magányunkban a tűz nem lobban
nem ég a hegyekben sem a tengeren
világítótornyok fényt már nem adnak
szemeink így egymásnak maradnak

a ködsugárúton nyomod vesztettem
utcahosszon lengve lámpák ködöt fújtak
felhők bukfenceztek és elbújtak
újra elhagyott kisgyerek lettem
érintésedtől is sírnék eszeveszetten
vonat vár a yenikapin

ködsugárúton üt rajtam a halál
a megállóban összeesem
bal lágyéktájon egy golyó etlalál
megint eltörik a szemüvegem
álmodban pereg a képsor sikoltva ébredsz
ajtódon reggel kopognak
karon ragadnak hozzám vonszolnak
mikor meglátsz kővé dermedsz
könnyet sem ejtesz! könnyet sem ejtesz!

átvágтам a ködsugárúton
mindent elárasztott az őselem
fuldokoltak a járdák csuromvizesen
már a messzeséget fürkészte szemem
belevesztem egy pohár borba hirtelen
éjjeliórtól az órát kérdeztem
rettegést keltett bennem az otthon
a ködök körül fonták torkom

egy hajó elvisz afrikába
nem tudom nevét a csudába
casablancában egy napot maradok
feldereng előttem a ködsugárút
a vörös angyal egy motívuma
a lodoszé duplán az esőé
és egy sor szempilládé
emlékszem egy éjfékete sorra
ki eszembe juttat betörik az orra
kikötőből hallik hajó morajlása

a ködsugárút felhördült egy éjen
kifosztották feküdt összes fája
az ősz nyomot hagyott minden levélen
hallatszott sírása
vele zokogott egész isztambul
mondta volna haljak meg hát meghalok
belül a fájdalom mar mint fekete bors
minden versem tűzre vetem ha akarod
már a magány is elhagyott

ha a ködsugárút nem lenne
s nem lenne e városban benne
s ha történetesen nem esne
mikor imára hív a müezzín-ének
bizton őrülséget tennék
senki nem értené
tizenöt évre bekasztlizzának
a negyedikben szöknék meg
s lelőnének ha utolérnek

ha egy nap nem járnék a ködsugárúton
árva lenne ő is én is tudom
egyedül ácsorogva az esőben
ázik a szám arcom kezem
a vonatfüttyök bevadulnak
eltérítik a szellemem
bazárnegyedben a fények gyúlnak
a ködsugárút is feléled
szívem sem némíthatom el többé

Attilâ İlhan (1925–2005) az egyik legnevesebb török író, költő, újságíró, kritikus, forgatókönyvíró. Több esszé- és verseskötete, regénye jelent meg életében. A fiatal kamaszkorától kezdve közéletileg is mindvégig aktív író műveiben magánélet, politika, történelem és filozófia rendszerint szorosan összefonódva jelenik meg. A ködök körútja című egyik leghíresebb versét – noha Isztambulban írta – bevallottan a párizsi emlékei is ihlették.

Forrás: Wikipedia

Cédrus Művészeti Alapítvány

1136 Budapest, Pannónia u. 6.

Mobil: (30) 511-3762

E-mail: szongy@gmail.com

Honlap: www.naputonline.hu

Felelős kiadó: Szondi György

Tördelőszerkesztő: Szondi Bence

Szerkesztő: Villányi Alexandra

ISBN 978-615-6801-17-3